

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره: دکتری

رشته: آموزش زبان روسی

دانشکده زبانهای خارجی

مصوب جلسه مورخ ۸۵/۱۰/۵ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس مصوبه جلسه ۶۳۷ مورخ ۸۶/۴/۲ شورای گسترش آموزش عالی مبنی بر ضرورت ایجاد رشته آموزش زبان روسی در دانشگاه تهران و مطابق با آیین نامه تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاهها، توسط اعضای هیات علمی گروه زبان روسی دانشکده زبانهای خارجی تهیه و تنظیم شده و در یکصد و پنجاهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۸۵/۱۰/۵ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته : آموزش زبان روسی

مقطع : دکتری

برنامه درسی دوره دکتری رشته آموزش زبان روسی که توسط اعضای هیات علمی گروه زبان روسی دانشکده زبانهای خارجی تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه برسد.

محمود کمره ای
معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

حلیل راشد معصل
مدیر شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۸۵/۱۰/۵ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه در مورد تدوین برنامه درسی رشته آموزش زبان روسی در مقطع دکتری صحیح است. به واحد ذیربط ابلاغ شود.

عباسعلی عمید زنجانی
رئیس دانشگاه

فصل اول

مشخصات کلی رشته

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره: دکتری

رشته: آموزش زبان روسی

دانشکده زبانهای خارجی

مصوب جلسه مورخ ۸۵/۱۰/۵ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آئین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه، توسط اعضای هیات علمی گروه زبان روسی دانشکده زبانهای خارجی تدوین شده و در یکصد و پنجاهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۸۵/۱۰/۵ به تصویب رسیده است.

فصل اول

مشخصات کلی دوره دکترای آموزش زبان روسی

دستیابی به پیشرفت های نوین و ارتقاء سطح علمی مراکز دانشگاهی از جمله اهداف عالی هر کشوری محسوب می شود. در واقع اقدامات و برنامه های مختلفی هم که از سوی دست اندرکاران آموزش عالی کشور در جهت گسترش کیفی رشته ها در قالب تأسیس گرایش های جدید و همچنین ایجاد مقاطع تحصیلی بالاتر، از جمله مقطع دکترا صورت می گیرد. در همین راستا می باشد. تأسیس مقاطع دکترا نه تنها موجب رفع نیازهای تخصصی مراکز مختلف علمی و اداری کشور و همچنین افزایش توان علمی دانشگاه های داخل در رقابت با دانشگاه های خارج از کشور می شود، بلکه گسترش روابط علمی بین دانشگاه های داخل و خارج را نیز به دنبال دارد. در این میان، رشته های علوم انسانی نیز، اگرچه مانند برخی رشته ها نمود ظاهری و محسوس ندارند، اما به توبه خود دارای اهمیت فراوان بوده و طبقاً لزوم دستیابی به دانش جدید و اصطلاحاً به روز شدن را می طلبند. شکی نیست که تحولات و تبدلات علمی در حوزه علوم انسانی با توجه به نیاز کشورها و مراکز علمی به برقراری ارتباط با یکدیگر، زمینه ساز مناسبی برای ایجاد روابط بین کشورهاست. در این راستا، گروه آموزشی زبان روسی دانشکده زبانهای خارجی به عنوان یکی از قطب های زبانی حوزه علوم انسانی در کشور اقدام به تأسیس دوره دکترای آموزش زبان روسی نموده است.

۱. تعریف

رشته آموزش زبان روسی مقطع دکترا شامل دو بخش آموزشی و پژوهشی است. بخش آموزشی، دوره اول تحصیل در این مقطع به شمار می آید و چهار نیمسال تحصیلی به طول می انجامد. دانشجویان در این دوره، علاوه بر کسب دانش نظری لازم در زمینه زبان و زبان شناسی روسی، از جمله بررسی مباحث، نظریه ها و دیدگاه های زبان شناسان و مفکرین برجسته روسیه در خصوص ساختار صرفی، نحوی، آوایی، لغوی و همچنین بررسی وضعیت و ویژگی های همزمانی و در زمانی این زبان، با مباحثی همچون اصول و روش تدریس زبان روسی و تدریس عملی که توانایی آموزش این زبان را در دانشجو ایجاد می کند، نیز آشنا می شوند. بخش پژوهشی که شامل چهار نیمسال تحصیلی است، به نوشتن رساله دکترا اختصاص یافته است. دانشجویان پس از گذراندن دوره آموزشی و با انتخاب موضوع تحقیقی خود، در مدت زمان تعیین شده و متناسب با زمینه تخصصی خویش به پژوهش پرداخته و نتیجه آن را در قالب رساله دکترا ارائه می دهند.

۲. هدف

هدف از این دوره، تربیت منحصص زبان روسی به عنوان مدرس در سطح مرتبه علمی استادیار است. به عبارت دیگر، هدف آموزش نیروهایی است که ضمن تعمیق معلومات علمی لازم در زمینه اصول نظری زبان و زبان شناسی روسی و عیانی آموزش آن، توانایی انجام تحقیقات و تحلیل های مقابله ای میان دو زبان روسی و فارسی را کسب نموده و از سوی دیگر، با توجه به ایجاد ساخت و درک عمیق و تخصصی زبان روسی، توانایی آموزش این زبان را به شکلی علمی و تخصصی در دوره های عملی و نظری به دست آورند.

۳. واحدهای درسی

مشخصات واحدهای درسی دوره دکترای آموزش زبان روسی به شرح زیر است:

- تعداد کل واحدهای درسی برای اتمام دوره دکترای با احتساب رساله ۳۶ واحد به شرح ذیل است:
- دروس تخصصی الزامی ۱۲ واحد
- دروس تخصصی اختیاری ۶ واحد
- رساله دکتری ۱۸ واحد

۴. نقش و توانایی

در واقع آن چه که دانش‌آموختگان این دوره را از مریبان تجربی آموزش زبان روسی مستثنی می‌کند، دانش نظری آنها در زمینه مسائل زبان، زبان شناسی روسی و آموزش زبان روسی است. فارغ‌التحصیلان این رشته در پایان تحصیل، مهارت‌های زیر را دارا خواهند بود:

- توانایی آموزش و انتقال مهارت‌های مختلف زبان روسی
- توانایی تحلیل و توصیف ساختار زبان روسی
- توانایی در تحلیل و توصیف مسائل مختلف در زمینه نظریه‌های زبان شناسی نوین روسی و همچنین ترجمه و انتقال این موضوعات تخصصی به محافل زبان شناسی کشور
- توانایی مقایسه زبان روسی با زبان فارسی با اهداف آموزشی و نظری

۵. ضرورت و اهمیت

زبان روسی نقشی بسیار حائز اهمیت و گاهاً منحصر به فرد در بعضی از حوزه‌ها، از جمله زبان شناسی، ادبیات و برخی حوزه‌های فن و تکنیک دارد و از گستره جمعیتی، زبانی و جغرافیایی وسیعی برخوردار است. لذا، این زبان هم اکنون و در آینده نقش مهمی در روابط بین‌الملل ایفا خواهد کرد. بالطبع با گسترش اهمیت زبان روسی در جهان، آموزش این زبان در کشور ما نیز بیش از پیش مورد توجه قرار خواهد گرفت. بر این اساس، برای آموزش صحیح زبان روسی، چه در سطح آموزش عالی و چه در سطح مدارس، به نیروی‌های آموزشی متخصص در زبان روسی نیاز خواهیم داشت. لذا در راستای سیاست‌های منطقی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص گسترش و تأسیس تمامی مقاطع به خصوص دکترا در داخل کشور، لزوم تأسیس دوره‌ای تخصصی جهت تعلیم نیروی متخصص در زمینه آموزش زبان روسی با تعریف و اهدافی که در این برنامه آمده است، در کشور ضروری به نظر می‌رسد.

۶. مدت دوره و امکانات مورد نیاز

طول مدت تحصیل در دوره دکترای آموزش زبان روسی ۸ نیمسال است که به دو دوره ۴ نیمساله آموزشی و پژوهشی تقسیم می‌شود.

۷. نحوه پذیرش دانشجو

شرایط عمومی پذیرش دانشجویان مطابق آیین نامه دوره دکتری مصوب دانشگاه تهران می‌باشد. این دوره مناسب دانشجویانی است که دانش نظری کافی در زمینه آموزش زبان روسی، زبان و ادبیات روسی، زبان شناسی روسی و سایر زمینه‌های مرتبط با این رشته را دارند. در ضمن، داوطلبان باید دارای یکی از مدارک آموزش زبان روسی، زبان و ادبیات روسی، زبان شناسی روسی یا مترجمی زبان روسی از یکی از دانشگاه‌های داخل یا خارج که مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است، نیز باشند.

۸. نحوه آزمون و مواد امتحانی

آزمون ورودی دوره دکترای آموزش زبان روسی شامل دو مرحله (آزمون عمومی و آزمون اختصاصی) است. آزمون عمومی شامل "آزمون زبان روسی عمومی ورودی دکتری" است که به صورت تستی برگزار می شود. آزمون اختصاصی در دو مرحله (آزمون تشریحی و مصاحبه) برگزار می گردد. آزمون تشریحی به منظور ارزیابی قدرت تحلیل و استنتاج داوطلب صورت می گیرد. مواد امتحانی آزمون تشریحی دوره دکترا در حوزه آموزش زبان روسی و به شرح زیر می باشد.

ردیف	دروس امتحانی	ضریب
۱	اصول و روش تدریس زبان روسی	۲
۲	ساختار زبان روسی	۲

مصاحبه به منظور ارزیابی توانایی داوطلب در ارائه مطالب و پاسخگویی تحلیلی وی صورت می گیرد و ۳۰٪ کل نمره آزمون اختصاصی را به خود اختصاص می دهد.

فصل دوم

جداول دروس

الف - فهرست دروس تخصصی الزامی دوره دکتری آموزش زبان روسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۱	روش تحقیق پیشرفته و آمار	۲	۴۸	۱۶	۳۲	ندارد
۲	بررسی و نقد روش های تدریس زبان خارجی (روسی)	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۳	واژشناسی پیشرفته زبان روسی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۴	ساخت نحوی زبان روسی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۵	بررسی نظریات زبان شناختی قرن ۱۹ و ۲۰ روسی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۶	سمینار (مسائل آموزش زبان روسی)	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
	جمع	۱۲	۲۰۸	۱۷۶	۳۲	

ب- فهرست دروس تخصصی اختیاری دوره دکترای آموزش زبان روسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۱	تجزیه و تحلیل کلام در زبان روسی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۲	آواشناسی آموزشی زبان روسی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۳	ترجمه و تفسیر انواع متون تخصصی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۴	تهیه و تدوین مطالب درسی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۵	واژه سازی پیشرفته زبان روسی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۶	زبان‌شناسی مقابله‌ای	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۷	تاریخ زبان روسی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۸	دستور آموزشی زبان روسی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
۹	آموزش زبان در بستر الکترونیکی	۲	۳۲	۳۲	-	ندارد
	جمع	۱۸	۲۸۸	۲۸۸	-	

* از بین ۱۸ واحد تخصصی اختیاری، اخذ ۶ واحد الزامی است.

فصل سوم

سرفصل دروس

روش تحقیق پیشرفته و آمار

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: یک واحد نظری + یک واحد عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: آشنایی با روش‌های انجام کار پژوهشی با رویکرد به تدوین رساله در زمینه آموزش زبان روسی

سرفصل درس:

در پایان این درس، هر یک از دانشجویان باید یک کار تحقیقاتی را با رعایت کلیه استانداردهای مربوط به انجام یک کار تحقیقاتی و تحت نظارت و راهنمایی استاد درس مربوطه ارائه نمایند. مهمترین فعالیت‌های آموزشی و موضوعات مطروحه در این کلاس شامل موارد زیر است:

- مبانی نظری تحقیق
- طبقه‌بندی تحقیق بر مبنای هدف
- طبقه‌بندی تحقیق بر حسب روش
- قلمرو مکانی تحقیق
- قلمرو زمانی تحقیق
- ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها
 - بررسی
 - مشاهده
 - مصاحبه
 - پرسش‌نامه
- مقیاس‌ها
- طیف‌ها
- روش نمونه‌گیری
- متغیرها
- تجزیه و تحلیل داده‌ها
- آمار و کاربرد آن در پژوهش
- ارزیابی داده‌ها و نتیجه‌گیری
- جمع‌بندی پژوهش و تهیه گزارش تحقیق

منابع درسی:

1. Ануфриев А.Ф. Научное исследование. Курсовые, дипломные и диссертационные работы. –М., 2002.
2. Волков Ю.Г. Диссертация. Подготовка, защита, оформление. –М., 2001.
3. Демадова А.К. Пособие по русскому языку. –М., 1991.
4. Новые правила по защите диссертаций. - М.: Экмос, 2002. –М., 2002.
5. Радаев В.В. Как организовать и представить исследовательский проект (75 простых правил). –М., 2001.

بررسی و نقد روش های تدریس زبان خارجی (روسی)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: بررسی اصول و روش های تدریس زبان روسی به عنوان زبان خارجی

سرفصل درس:

- اهمیت و تاثیر محیط آموزشی بر یادگیری
 - روش های مؤثر در ایجاد فضای مناسب جهت جذب زبان آموز و ایجاد انگیزه یادگیری در وی
 - بررسی روش های مختلف تدریس زبان خارجی، از قبیل:
 - آموزش از طریق دستور و ترجمه
 - آموزش زبان خارجی بر پایه زبان خارجی
 - روش های مبتنی بر استفاده از وسایل دیداری و شنیداری، آموزش ارتباطی و همچنین تحول و انطباق روش های مذکور با آموزش در دوره حاضر
 - پرسش و پاسخ
 - روش آزمایشی و ...
 - مهارت های قبل از تدریس
 - آماده سازی درس
 - مهارت های ضمن تدریس
 - مهارت برقراری ارتباط
 - مهارت تمرکزبخشی
 - مهارت ارائه درس جدید
 - مهارت جمع بندی
 - کلاس داری
 - مهارت های پس از تدریس
- منابع درسی:

1. Акипина А.А., Каган О.Е. Учимся учить. –М., 2002.
2. Андреев В.И. «Педагогика творчества саморазвития». М., 1996.
3. Баранов М.Т. Методика преподавания русского языка. –М., 1990.
4. Барышникова З.А. Организация самостоятельной познавательной деятельности студентов-заочников. М., 2000.
5. Барышникова З.А. Психолого-педагогическая практика: Учебно-методическое пособие. М., 1998.
6. Глухов Б.А., Щукин А.Н. Термины методики преподавания русского языка как иностранного. –М., 1993.
7. Хрестоматия по методике русского языка. –М., «Просвещение». 1996.

واژشناسی پیشرفته زبان روسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: مطالعه و بررسی نقطه نظرات زبان شناسان روس در مورد واژه و بررسی و تجزیه و تحلیل این دیدگاه ها
سرفصل درس:

- آشنایی عمیق و مطالعه نقطه نظرات دانشمندان قرون نوزده و بیست روسیه در خصوص ویژگی ها و رفتارهای دستوری واژگان روسی و ساختار صرفی زبان روسی
 - معانی دستوری و معنای طبقاتی کلمه
 - ویژگی های دستوری
 - ابزارهای دستوری
 - نقطه نظرات دانشمندان مختلف روس در خصوص اقسام کلمات مستقل و نامستقل یا تاکید بر اقسام کلماتی که معادل آنها در زبان فارسی نیستند، از قبیل:
 - صفات فعلی
 - قیود فعلی
 - قیدهای گزاره ای (مقوله حالت)
 - ضمائر و کلمات ضمیرگونه
 - ویژگی دستوری حالت و بررسی معانی آن
- منابع درسی:

1. Белошапкова В.А. Современный русский литературный язык. М., 1989.
2. Валгина Н.С., Розенталь Д.Э., Фомина М.И., Цапукевич В.В. Современный русский язык. -М., 1964.
3. Виноградов В.В. Русский язык. М., 1972.
4. Грамматика русского языка. Т.Ц. Часть первая. М., 1954.
5. Грамматика современного русского литературного языка. -М., 1970.
6. Диброва Е.И. Современный русский язык. М., 2001.
7. Камынина А.А. Современный русский язык. М., 1999.
8. Милославский И.Г. Морфологические категории современного русского языка. М., 1981.
9. Русская грамматика. -М., 1980.
10. Русский язык. Энциклопедия. -М., 1979.
11. Современный русский язык/ под ред. Д.Э. Розенталь, -М., 1971.

ساخت نحوی زبان روسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: مطالعه و بررسی ویژگی های ساختاری جملات و دیگر واحد های نحوی با استناد به نظریات مختلف زبان شناسان روس
سرفصل درس:

- بررسی و تجزیه و تحلیل نقطه نظرات زبانشناسان بزرگ روس، همچون پیشکوسکی، شاخماتوف، وینوگرادوف، آروتینووا، بلاشاپکوا و غیره در مورد ساختارها و موضوعات نحوی، از قبیل:
 - واحدهای نحوی
 - انواع جمله
 - نیمه گزاره ها
 - کلمات معترضه
 - الگوهای ساختاری جمله
 - الگوی ساختاری کمینه
 - ساختار بیرونی و معنای زبانی
- مطالعه نقطه نظرات زبان شناسان معاصر روس و بررسی این نقطه نظرات در مقایسه با نقطه نظرات سنتی در زمینه علم نحو
- بررسی ساختار معنایی جمله، از جمله:
 - بررسی ساختار معنایی جمله بر پایه الگوی ساختاری
 - بررسی ساختار معنایی جمله بر پایه توصیف مولفه های معنایی تشکیل دهنده جمله
 - مولفه های معنایی عینی
 - مولفه های معنایی ذهنی
- مطالعه و بررسی نحو معنایی زبان روسی

منابع درسی:

1. Белошапкова В.А. Современный русский язык. Синтаксис. -М., 1977.
2. Виноградов В.В. О категории модальности и модальных словах в русском языке//Виноградов В.В. Избранные труды. - М., 1975.
3. Золотова Г.А. Коммуникативные аспекты русского синтаксиса. -М., 1982.
4. Золотова Г.А. Синтаксический словарь. Репертуар элементарных единиц русского синтаксиса. -М., 1988.
5. Пешковский А.М. Русский синтаксис в научном освещении. М., 2001.
6. Шахматов А.А. Синтаксис русского языка. -Л., 1941.
7. Шмелёва Т.В. Семантический синтаксис. Красноярск, 1988.

بررسی نظریات زبان شناختی قرن ۱۹ و ۲۰ روسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: آشنایی با مهمترین نظریات و اندیشه های زبان شناسان بزرگ روسیه در قرن ۱۹ و ۲۰

سرفصل درس:

در این درس یک اثر یا چند قطعه از آثار تخصصی و مهم در زمینه زبان شناسی روسی مربوط به قرون ۱۹ و ۲۰ توسط استاد انتخاب و در طول نیمسال تحصیلی مورد نقد، بحث و بررسی قرار می گیرد.

منابع درسی:

1. Белошпкова В.А. Современный русский литературный язык. М., 1989.
2. Грамматика русского языка. - М., 1954.
3. Земская Е.А. Современный русский язык. Словообразование. - М., 1973.
4. Золотова Г.А. Коммуникативные аспекты русского синтаксиса. - М., 1982.
5. Камынина А.А. Современный русский язык. Синтаксис простого предложения. - М., 1983.
6. Современный русский язык. Синтаксис: проблемы и методы исследования /под ред. Д.Н.Шмелева. - М., 1987.
7. Шахматов А.А. Синтаксис русского языка. - Л., 1941.

سمینار (مسائل آموزش زبان روسی)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: بررسی مسائل تخصصی مربوط به زبان و آموزش زبان روسی

سرفصل درس:

در این درس استاد موضوعی تخصصی را به عنوان موضوع بحث اصلی درس قرار داده و چند جلسه را به بررسی آن اختصاص می دهد. در مرحله بعد، دانشجویان باید هر کدام یک جلسه سمینار را در رابطه با موضوع تعیین شده ارائه نمایند. مهمترین فعالیت های آموزشی در این کلاس شامل موارد زیر است:

- بررسی و تحلیل نظریه های مختلف مربوط به زبان و آموزش زبان روسی
- بحث در باره موضوعات تخصصی زبان روسی به عنوان زبان دوم با استناد به جنبه های مختلف ساختار این زبان
- بحث و بررسی و تبادل نظر راجع به آخرین تحقیقات مندرج در کتب و مجلات تخصصی پیرامون مسائل زبان شناسی روسی

منابع درسی:

1. Белошпикова В.А. Современный русский литературный язык. М., 1989.
2. Грамматика русского языка. - М., 1954.
3. Грамматика современного русского литературного языка. -М., 1970.
4. Земская Е.А. Современный русский язык. Словообразование. – М., 1973.
5. Золотова Г.А. Коммуникативные аспекты русского синтаксиса. – М., 1982.
6. Русская грамматика. -М., 1980.

تجزیه و تحلیل کلام در زبان روسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: بررسی و تحلیل کلام، واژه و واژه شناسی روسی

سرفصل درس:

- بررسی کلام و واژه در مقایسه با سایر سطوح زبانی زبان روسی
 - بررسی واژه به عنوان یکی از واحدهای واژه شناسی روسی
 - مطالعه و بررسی مشخصه های سیکی واژگان روسی
 - مطالعه و بررسی شکل گیری ساختار واژگانی زبان ادبی روسی معاصر
 - بررسی اصطلاحات و ترکیبات ثابت زبان روسی
 - مطالعه و بررسی کلام و واژگان معلومه ای زبان روسی
 - مطالعه و بررسی روند شکل گیری واژگان جدید روسی و ورود واژگان بیگانه به زبان روسی
 - مطالعه و بررسی ساختار معنایی واژگان روسی
- منابع درسی:

1. Апресян Ю.Д. Лексическая семантика. Синонимические средства языка. -М., 1974.
2. Белошапкова В.А. Современный русский литературный язык. М., 1989.
3. Валгина Н.С., Розенталь Д.Э., Фомина М.И., Цапкевич В.В. Современный русский язык. -М., 1964.
4. Грамматика русского языка. - М., 1954.
5. Грамматика современного русского литературного языка. -М., 1970.
6. Диброва Е.И. Современный русский язык. М., 2001.
7. Пешковский А.М. Русский синтаксис в научном освещении. М., 2001.
8. Рубинчик Ю.А. Современный персидский язык. -М., 1960.
9. Русская грамматика. -М., 1980.
10. Русский язык. Энциклопедия. -М., 1979.
11. Современный русский язык/под ред. Д.Э. Розенталь, -М., 1971.
12. Фомтна М.И. Современный русский язык. -М., 2001.

آواشناسی آموزشی زبان روسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: بررسی ساختار آوایی زبان روسی

سرفصل درس:

- آواشناسی و واج‌شناسی زبان روسی
 - مشکلات مربوط به آواشناسی و واج‌شناسی به هنگام یادگیری زبان دوم
 - مفاهیم پایه
 - دستگاه‌های تولید صوت
 - آواهای زبان روسی
 - ساختار آواها
 - طنین، تکیه کلمات و جملات
 - آواشناسی و واج‌شناسی لهجه‌های زبان روسی
 - تلفظ‌های معیار در زبان روسی
 - تمرین آوا
 - بررسی عوامل فردی و زبانی مؤثر در تلفظ غیر صحیح آواها
 - بررسی تحلیلی تلفظ‌های غیر صحیح
 - روش‌ها و امکانات مؤثر در تصحیح تلفظ آوا
 - تشخیص و تلفظ صحیح آواها از طریق تمرین گوش‌دادن
- منابع درسی:

1. Бондарко Л.В., Вербицкая Л.А., Гордяна М.В. **Основы общей фонетики.** Санкт-Петербург. 1991.
2. **Грамматика русского языка.** - М., 1954.
3. **Грамматика современного русского литературного языка.** - М., 1970.
4. **Звуки, ударение, интонация (учебное пособие по фонетике русского языка для иностранцев).** - М., 1986.
5. Николаева Т.М. **Проблемы фонетики.** - М., 1993.
6. **Русская грамматика.** - М., 1980.
7. Рубинчик Ю.А. **Современный персидский язык.** - М., 1960.
8. **Современный русский литературный язык/под ред. П.А. Леканга.** М., 1999.

ترجمه و تفسیر انواع متون تخصصی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: تجزیه، تحلیل و ترجمه کتبی آثار زبان شناسان بزرگ روسیه

سرفصل درسی:

در این درس یک اثر یا چند قطعه از آثار تخصصی و مهم موجود در زمینه آموزش زبان روسی و زبان شناسی روسی توسط استاد انتخاب و به عنوان مدرک آموزشی این درس به دانشجویان معرفی می شود. مهمترین فعالیت های آموزشی در این کلاس شامل موارد زیر است:

- مطالعه و تجزیه و تحلیل محتوای متون آثار روسی
- بررسی و تحلیل متون تخصصی ترجمه شده از روسی به فارسی
- ترجمه کتبی متون تخصصی از روسی به فارسی

منابع درسی:

1. Белошапкова В.А. Современный русский литературный язык. М., 1989.
2. Золотова Г.А. Коммуникативные аспекты русского синтаксиса. -М., 1982.
3. Потенбя А.А. Из записок по русской грамматике. Т.4, вып. 2: Глагол. -М., 1977.
4. Реформатский А.А. Введение в языковедение. -М., 2001.
5. Шахматов А.А. Синтаксис русского языка. -М., 2001.

تهیه و تدوین مطالب درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنی نیاز: ندارد

هدف درس: مطالعه و بررسی نظریه ها و روش های نوین در تهیه و تدوین مدارک آموزشی و کمک آموزشی

سرفصل درس:

- تعیین اهداف درس
- تعیین محتوای درس
- طراحی برنامه تدریس
- طرح درس روزانه و اجزای آن
- تعیین رفتار ورودی
- تعیین فعالیت های یادگیری
- انتخاب رسانه ها و مواد آموزشی (جایی و دیجیتالی)
- نحوه زمان بندی درس برای هر جلسه و یک نیمسال تحصیلی
- تهیه برنامه آموزشی (سالانه و برنامه های تکمیلی)
- ارزیابی زبان آموزان

منابع درسی:

1. Львов М.Р. Словарь-справочник по методике русского языка. – М., 1988.
2. Львов М.Р. Правописание в начальных классах. – М., 1990.
3. Методика грамматики и орфографии в начальных классах /Под ред. Н.С. Рождественского. – М., 1975.
4. Акишина А.А., Каган О.Е. Учимся учить. –М., 2002.
5. Глухов Б.А., Щукин А.Н. Термины методики преподавания русского языка как иностранного. – М., 1993.
6. Баранов М.Т. Методика преподавания русского языка. –М., 1990.
7. Хрестоматия по методике русского языка. –М., «Просвещение», 1996.
8. Методика преподавания русского языка как иностранного на начальном этапе. –М., «Русский язык», 1986.
9. Методика преподавания русского языка: Руководство к самостоятельной работе над курсом /Под ред. М.С. Соловейчик. – М., 1988.

واژه سازی پیشرفته زبان روسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: آشنائی دانشجویان با واژه اجزای تشکیل دهنده آن و شیوه های واژه سازی در زبان روسی
سرفصل درس:

- مطالعه و بررسی ویژگی های ساختاری واژگان روسی
- تجزیه و تحلیل ترکیب واژگان از لحاظ تکواژها
- میزان کار آمدی و اهمیت تکواژها در نظام زبان روسی
- بررسی بار معنایی تکواژها در نظام زبان روسی
- قواعد مختلف ساخت واژه در زبان روسی
- بررسی تاثیر گذاری و تاثیر پذیری تکواژها در ترکیب کلمه
- تجزیه و تحلیل کلمات مشتق و جامد در زبان روسی
- تجزیه و تحلیل مدل های واژه سازی
- کسب مهارت در آنالیز معنای لغوی واژه بر اساس مدل های واژه سازی
- شکل گیری مهارت های آنالیز دستوری- واژه سازی بر اساس مدل های واژه سازی
- تجزیه و تحلیل مدل های واژه سازی به عنوان ابزاری جهت ارتقاء سطح زبانی زبان آموز

منابع درسی:

1. Белошапкова В.А. Современный русский литературный язык. М., 1989.
2. Валгина Н.С., Розенталь Д.Э., Фомина М.И., Цапукевич В.В. Современный русский язык. -М., 1964.
3. Грамматика русского языка. - М., 1954.
4. Грамматика современного русского литературного языка. -М., 1970.
5. Диброва Е.И. Современный русский язык. М., 2001.
6. Потехня А.А. Из записок по русской грамматике. Т.4, вып. 2: Глагол. - М., 1977.
7. Рубинчик Ю.А. Современный персидский язык. -М., 1960.
8. Русская грамматика. -Изд.2. -М., 1990.
9. Русская грамматика. -М., 1980.
10. Современный русский язык/под ред. Д.Э. Розенталь, -М., 1971.
11. Фомтна М.И. Современный русский язык. -М., 2001.
12. Шанский Д.Н., Тихонов А.Н. Словообразование. Морфология. -М., 1981.

زبان شناسی مقابله ای

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: مطالعه و تحلیل مقابله ای زبان روسی با زبان فارسی و بررسی خطاها در زبان گفتار و نوشتار زبان آموزان

فارسی زبان

سرفصل درسی:

- بررسی مقابله ای زبان روسی با فارسی از ابعاد آواشناسی، واج شناسی، واژه شناسی، صرف، نحو و معناشناسی
- اهمیت زبان شناسی مقابله ای در آموزش زبان
- روش های مختلف بررسی مقابله ای زبان ها
- توضیح بهتر ساختار زبان خارجی بر پایه مقایسه با زبان مادری
- تعریف خطا
- عوامل مؤثر در به وجود آمدن خطا

منابع درسی:

1. Золотова Г.А. Коммуникативные аспекты русского синтаксиса. -М., 1982.
2. Милославский И.Г. Морфологические категории современного русского языка. М., 1981.
3. Потебня А.А. Из записок по русской грамматике. Т.4, вып. 2: Глагол. -М., 1977.
4. Рубинчик Ю.А. Современный персидский язык. -М., 1960.
5. Русский язык. Энциклопедия. -М., 1979.
6. Современный русский язык. Анализ языковых единиц/под ред. Е.И.Дибровой. - М., 1995.
7. Фомтна М.И. Современный русский язык. -М., 2001.
8. Шахматов А.А. Синтаксис русского языка. -Л., 1941.

۹. دستور آموزشی زبان روسی. دکتر سید حسن زهرایی، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۸۲.

تاریخ زبان روسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: مطالعه و بررسی در زمانی زبان روسی و آشنایی با دستور تاریخی زبان روسی

سرفصل درس:

- مطالعه و بررسی تحولات در زبان روسی در گذر تاریخ
- بررسی تاریخ زبان روسی در حوزه های زبان شناسی روسی و جهانی
- مطالعه و بررسی دستور تاریخی زبان روسی
- ارتباط میان دستور تاریخی زبان روسی با دیگر علوم
- بررسی برخی از آثار زبان روسی کهن

منابع درسی:

1. Дурново Н.Н. Славянское правописание X-XII вв. –М., 2000.
2. Живов В.М. Особенности рецепции византийской культуры в древней Руси. –М., 2002.
3. Живов В.М. Очерки исторической морфологии русского языка XII-XVIII веков. –М., 2004.
4. Зализняк А.А. Древнерусский диалект. –М., 2004.
5. Мошня В. О периодизации русско-южнославянских литературных связей X-XV вв. –Л., 1963.
6. Ремнёва М.Л. Литературный язык Древней Руси. Некоторые особенности грамматической нормы. –М., 1988
7. Ремнёва М.Л. История русского литературного языка. –М., 1995.
8. Соболевский А.И. История русского литературного языка. –Л., 1980.
9. Успенский Б.А. История русского литературного языка (XI-XVII). –М., 2002.

دستور آموزشی زبان روسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: مطالعه و بررسی دستور آموزشی زبان روسی و کاربرد آن در آموزش این زبان
سرفصل درس:

- مدل‌ها و دستورهای گوناگون توصیف زبان روسی. از قبیل:
 - دستور زبان ساختگرای
 - دستور زبان زایشی گشتاری
 - دستور زبان وابستگی
 - تعریف دستور آموزشی
 - اهداف دستور آموزشی
 - بررسی دستورهای آموزشی زبان روسی
 - توصیف دستوری زبان روسی
 - بررسی ساختارهای شاخص زبان روسی
 - چگونگی آموزش ساختارهای خاص زبان روسی به زبان‌آموزان
- منابع درسی:

1. Занков Л.В. Беседы с учителями (вопросы обучения в начальных классах). – М., 1975.
2. Зайцев В.Н. Резервы обучения чтению – М., 1991.
3. Земская Е.А. Современный русский язык. Словообразование. – М., 1973.
4. Золотова Г.А. Коммуникативные аспекты русского синтаксиса. – М., 1982.
5. Капинос В.И., Сергеева Н.Н., Соловейчик М.С. Развитие речи: Теория и практика обучения. – М., 1991.
6. Леонтьев А.А. Язык, речь, речевая деятельность. – М., 1969.
7. Лернер И.Я. Учебный предмет, тема, урок. – М., 1988.
8. Лосева Л.М. Как строится текст. – М., 1980.
9. Лысенкова С.Н. Когда легко учиться. – М., 1981.

۱۰. دستور آموزشی زبان روسی. دکتر سید حسن زهرایی، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۸۲.

آموزش زبان در بستر الکترونیکی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف درس: چگونگی استفاده از بستر الکترونیکی و ابزارهای نوین در آموزش زبان روسی

سرفصل درسی:

- مبانی و تعاریف
- امکان و میزان استفاده از ابزارهای نوین آموزشی
- نقش عوامل روانشناختی در یادگیری زبان به شیوه چند رسانه ای
 - روش‌های موجود در طراحی درس
 - مدل‌های آموزشی
 - کاربرد ابزارها در مدل‌های مختلف
 - تاثیر ابزارهای نوین در یادگیری بهتر
 - تاثیر استفاده از اینترنت و کامپیوتر در یادگیری بهتر زبان
- مجموعه نرم افزارهای آموزشی زبان
 - ساختار
 - کاربرد
- معیارهای کیفی در تولید دروس چندرسانه ای
- تمرین عملی
 - طراحی و ساختار بندی دروس چندرسانه ای
 - افزایش کیفی آموزش با کمک مجموعه نرم افزارهای آموزشی چند رسانه‌ای
 - طراحی صفحات محیط درس و تعیین محتوای آموزشی
 - ارائه راه کارهای لازم برای رسیدن به اهداف آموزشی بهتر
 - شیوه آزمون‌سازی

منابع درسی:

1. Аверин Д.В. Рекомендации по созданию электронных учебных пособий. -М., 2002.
2. Дмитриева Е.И. Основная методическая проблема дистанционного обучения через компьютерные телекоммуникационные сети Интернет// Иностранные языки в школе. -М., 1998.
3. Константинова О.В. Компьютерная программа и ее место в обучении языку специальности иностранных студентов технических вузов. -М., 2000.
4. Полат Е.С. Интернет в гуманитарном образовании -М., 2001.
5. Полат Е.С. Интернет на уроках иностранного языка. -М., 2001.

